

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Plenárisülés-dokumentum

13.11.2013

B7-0493/2013

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

benyújtva a Bizottság nyilatkozatát követően

az eljárási szabályzat 110. cikkének (2) bekezdése alapján

a dohai fejlesztési menetrend jelenlegi állásáról és a WTO kilencedik
miniszteri konferenciájának előkészítéséről
(2013/2740(RSP))

Helmut Scholz, Alda Sousa, Marisa Matias, Marie-Christine Vergiat
a GUE/NGL képviselőcsoport nevében

RE\1009728HU.doc

PE519.393v01-00

HU

Egyesülve a sokféleségben

HU

az Európai Parlament állásfoglalása a dohai fejlesztési menetrend jelenlegi állásáról és a WTO kilencedik miniszteri konferenciájának előkészítéséről (2013/2740(RSP))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) 2001. november 14-i dohai miniszteri nyilatkozatára,
  - tekintettel a WTO 2005. december 18-i hongkongi miniszteri nyilatkozatára,
  - tekintettel a WTO hongkongi miniszteri konferenciáját követő, a dohai forduló értékeléséről szóló 2006. április 4-i állásfoglalására¹,
  - tekintettel a WTO reformjáról szóló 2008. április 24-i állásfoglalására²,
  - tekintettel a dohai fejlesztési menetrendről szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen a 2008. október 9-i³, 2009. december 16-i⁴ és 2011. szeptember 14-i⁵ állásfoglalásokra,
  - tekintettel a WTO-ról szóló parlamenti konferencia irányítóbizottságának 28. ülésén, 2013. május 29-én elfogadott nyilatkozatára,
  - tekintettel a Kereskedelmi Tárgyalások Bizottságának nem hivatalos, 2013. április 11-i és június 3-i ülésén, valamint a bizottság hivatalos, 2013. július 22-i ülésén tett nyilatkozatokra,
  - tekintettel az ENSZ millenniumi fejlesztési céljaira,
  - tekintettel a kereskedelemösztönző támogatásoknak a WTO által 2013. július 8. és 10. között lefolytatott negyedik átfogó felülvizsgálatára,
  - tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel a dohai fordulót 2011-ben a kereskedelmi rendszerben jelenleg tapasztalható egyensúlyhiányok kezelésének céljával indították el, a fejlődő országok, és elsősorban a legkevésbé fejlett országok (LDC-országok) szükségleteit és érdekeit helyezve a tárgyalások középpontjába;
- B. mivel az Unió szorgalmazta a kereskedelem határozott, többoldalú, szabályalapú megközelítését, mivel azonban – e megközelítéssel ellentétben – számos kétoldalú szabadkereskedelmi megállapodást kezdeményezett és kötött, illetve a leggazdagabb országok közé tartozó néhány országgal folytat többoldalú megállapodásokra irányuló

---

¹ HL C 293 E, 2006.12.2., 155. o.

² HL C 259 E, 2009.10.29., 77. o.

³ HL C 9 E, 2010.1.15., 31. o.

⁴ HL C 286 E, 2010.10.22., 1. o.

⁵ HL C 51 E, 2013.2.22., 84. o.

tárgyalásokat;

- C. mivel a WTO és a WTO keretében megkötött egyezményekben rögzített szabályok hatása jelentős mértékben befolyásolta az éghajlatváltozást, a gazdasági migrációt és az Egyesült Államokból kiinduló, az 1930-as évek óta bekövetkezett legsúlyosabb pénzügyi és gazdasági válság kirobbanását; úgy véli, hogy ezt a hatást megfelelően elemezni kell, és hatékony korrekciós intézkedéseket kell elfogadni;
  - D. mivel a dohai fejlesztési menetrendről szóló tárgyalások kezdetétől fogva alapvető véleménykülönbségek állnak fenn a résztvevők között a forduló céljai tekintetében, többek között az afrikai küldöttségek 2003-ban kivonultak a WTO miniszteri konferenciájáról, és ennek következtében 2008. július vége óta patthelyzet áll fenn;
  - E. mivel az utóbbi években számos sikertelen kísérlet és kezdeményezés indult arra, hogy az elakadt dohai fejlesztési menetrendnek megadják a szükséges lendületet;
  - F. mivel továbbra is kevés az esély arra, hogy a WTO 2013. december 3. és 6. között Indonéziában zajló kilencedik miniszteri konferenciáján érdemi előrelépés történjen a dohai menetrend eredeti céljai tekintetében, ami azt mutatja, hogy a többoldalú kereskedelmi rendszer alapvető megreformálására van szükség;
1. ismételten megerősíti, hogy teljes mértékben elkötelezett a tartós értékkel bíró multilateralizmus mellett, mindazonáltal támogatja a WTO szervezeti átalakítását, amelyre szükség van a közösen elfogadott, olyan szabályokon alapuló tisztességes kereskedelmi rendszer biztosítása érdekében, amelyek figyelembe veszik a szegények és gazdagok között meglévő szakadék áthidalásának, a kkv-k védelmének és elősegítésének, a környezetvédelmi kérdéseknek, a kulturális sokszínűségnek, illetve a vállalatok és befektetők hatalma korlátozásának és a kormányok politikai mozgástere megőrzésének szükségességét;
  2. hangsúlyozza annak általános jelentőségét, hogy a kilencedik miniszteri konferencián ambiciózus, kiegyensúlyozott és valamennyi WTO-tag számára elfogadható, a további többoldalú tárgyalások kereteinek megteremtését és a szervezeti átalakítást elősegítő eredményt érjenek el;
  3. hangsúlyozza, hogy a konszenzus és a szerepvállalás biztosítása érdekében a fejlődő országokat – és elsősorban az LDC-országokat – teljes mértékben be kell vonni a kilencedik miniszteri konferencia esetleges eredményeiről szóló tárgyalásokba; szorgalmazza, hogy az Unió hozzájárulásával találjanak kielégítő megoldásokat a LDC-országokkal kapcsolatos aggodalmakra okot adó négy alábbi területen: a) a vám- és kvótamentes piaci hozzáféréssel kapcsolatos, a WTO-tagok által a 2005-ös hongkongi miniszteri konferencián hozott határozat végrehajtása; b) a preferenciális származási szabályok; c) a gyapot; valamint d) az LDC-országok szolgáltatásokra vonatkozó mentességének működőképessé tétele;
  4. ismételten hangsúlyozza, hogy mindenképpen gondoskodni kell arról, hogy a különleges és differenciált bánásmód elve a tárgyalások valamennyi szintjének szerves részét képezze, tükrözve a WTO-tagok eltérő gazdasági fejlettségi szintjét, a dohai miniszteri nyilatkozat (44) bekezdésében leírtak szerint; úgy véli, hogy a különleges és differenciált

bánásmódra vonatkozó fontos rendelkezéseket pontosabbá és célzottabbá kellene tenni, és rendszeresen felül kellene vizsgálni őket;

5. úgy véli, hogy a kereskedelem a fenntartható gazdasági fejlődés egyik fontos eszköze lehet, amennyiben körültekintően vezetik be, érzékeny termékek esetében lehetővé teszik kivételek alkalmazását, kerülnek a kizárólag az exportra irányuló megközelítést, és megfelelő makro- és mikroökonómiai beavatkozásokat, oktatást és képzést, intézményi reformokat és szociális politikákat tartalmazó kísérő politikákkal egészítik ki annak érdekében, hogy a kereskedelmi reformok előnyeit teljes körűen kiaknázzák és jobban elosszák, és hatékonyan ellensúlyozzák az esetleges negatív hatásokat, valamint biztosítják, hogy a gazdagok ne a szegények kárára profitáljanak a kereskedelemről;
6. hangsúlyozza, hogy a WTO-tagok elismerik, hogy mivel egyes országoknak – különösen a legkevésbé fejlett országoknak, akik szükségszerűen e forduló fő kedvezményezettjei – még mindig nincs meg a nemzetközi kereskedelemben való eredményes részvételhez szükséges humán-, intézményi és infrastrukturális kapacitása, a többoldalú rendszert ki kell egészíteni a kereskedelmi kapacitás megerősítésével, amely a dohai fejlesztési menetrend alapvető kiegészítése; ugyanakkor ezenkívül úgy véli, hogy a WTO-hoz csatlakozni kívánó országoknak történő segítségnyújtást továbbra is prioritásnak kell tekinteni;
7. sajnálja, hogy a kereskedelemösztönző támogatások 2005-ös elindítása óta először 2011-ben csökkentették a kötelezettségvállalások összegét; úgy véli, hogy az olyan többoldalú kezdeményezések, mint a WTO keretében nyújtott preferenciális tarifális elbánás segíthetnek ellensúlyozni a kötelezettségvállalások csökkentését; felszólítja a WTO-tagokat – különösen a fejlett országokat és a feltörekvő gazdaságokat –, hogy jobban aknázzák ki ezt a lehetőséget;
8. felhívja a figyelmet a kereskedelemösztönző támogatások 2013 júliusában, Genfben lefolytatott negyedik átfogó felülvizsgálatára, melynek során a résztvevők azonosították a fejlődő országok vállalatának az értéklánchoz történő kapcsolódását és az azon való feljebb lépését gátló kereskedelmi akadályokat, többek között a lépcsőzetes vámtarifarendszer alkalmazását az exportpiacokon és a kereskedelemfinanszírozáshoz való nem megfelelő hozzáférést;
9. megjegyzi, hogy a kereskedelemösztönző támogatások 2005-ös elindítása óta először 2011-ben csökkentették a kötelezettségvállalások összegét; úgy véli, hogy az olyan többoldalú kezdeményezések, mint a WTO keretében nyújtott preferenciális tarifális elbánás segíthetnek ellensúlyozni a kötelezettségvállalások csökkentését; felszólítja a WTO-tagokat – különösen a fejlett országokat és a feltörekvő gazdaságokat –, hogy jobban aknázzák ki ezt a lehetőséget;
10. rámutat arra, hogy a kilencedik miniszteri konferencia fő célkitűzését jelentő, a kereskedelem megkönnyítéséről szóló kötelező erejű megállapodásnak – még akkor is, ha az főként a vállalatok érdekeit szolgálja – differenciált bevezetési időszakokról kellene rendelkeznie, valamint hogy ezt a megállapodást ki kellene egészíteni a fejlődő országok kapacitásépítését és a nekik nyújtott technikai segítségnyújtást célzó finanszírozásról szóló, kötelező erejű megállapodással;

11. elismeri a fejlődő országok mezőgazdasági ágazatának fontosságát, és támogatja a G33-országcsoporthoz tartozó élelmiszerbiztonságra vonatkozó javaslatát; konkrétan úgy véli, hogy a kistermelőket fel kell jogosítani arra, hogy termésükből élelmiszerbiztonsági célból készleteket halmozzanak fel, ami viszont támogatások felhasználását teszi szükségessé; úgy véli, hogy tekintettel az elmúlt évek káros spekulációira és áringadozásaira, az Uniónak a fejlődő országok élelmiszerkészleteinek helyreállítására irányuló intézkedéseket kellene támogatnia; emlékeztet arra, hogy ezzel kapcsolatosan az Uniónak összhangot kell teremtenie a különböző politikái, nevezetesen az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 207. és 208. cikkeiben szereplő politikák, azaz a fejlesztéspolitika, a közös agrárpolitika és a közös kereskedelempolitika között, figyelembe véve mind a tagállamok, mind pedig a fejlődő országok igényeit és aggályait; emlékeztet arra, hogy az európai mezőgazdasági exporttámogatások akadályozzák a szegény országok mezőgazdasági fejlődését azáltal, hogy tisztességtelen versenyt teremtenek a helyi mezőgazdasággal szemben;
12. felszólítja a fejlett országokat és a feltörekvő gazdaságokat, hogy kövessék az Unió „Fegyvereken kívül mindent” kezdeményezésének példáját, amely 100%-osan vám- és kvótamentes piaci hozzáférést biztosít a legkevésbé fejlett országok részére, valamint hogy biztosítsák az LDC-országok szolgáltatásokra vonatkozó mentességének végrehajtását;
13. tudomásul veszi a többoldalú szolgáltatás-kereskedelmi megállapodásról szóló tárgyalások megnyitását; hangsúlyozza, hogy az Unió elkötelezett az e téren végzett munka támogatása, valamint amellyel, hogy a szolgáltatás-kereskedelmi megállapodás többoldalúvá tételén dolgozzon azáltal, hogy biztosítja a szolgáltatások kereskedelméről szóló általános egyezmény (GATS) központi részét alkotó meghatározások, szabályok és elvek átvételét, és az eredményeknek a WTO rendszerébe történő szilárd beépítését; mélyszélességű aggodalmának ad hangot a többoldalú szolgáltatás-kereskedelmi megállapodásról szóló tárgyalások miatt; emlékeztet arra, hogy több jelentős fejlődő ország ellenezte e kezdeményezést, ami még inkább aláássa a többoldalú kereskedelmi rendszer hatékonyságát; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy gondoskodjanak arról, hogy a megállapodások teljes mértékben összhangban álljanak a szolgáltatások kereskedelméről szóló általános egyezményben (GATS) foglalt meghatározásokkal, szabályokkal és elvekkel, valamint tartalmazzák a WTO-rendszer alapvető elvét jelentő legnagyobb kedvezmény záradékának alkalmazását;
14. tudomásul veszi az arra vonatkozó határozatot, hogy az információtechnológiai megállapodás (ITA-2) bővítésére vonatkozó tárgyalásokat – amelyek számos nem-vámjellegű akadályra vonatkozó elvet vezettek volna be, és egyaránt növelték volna a termékek körét és a megállapodás hatálya alá tartozó országok számát – felfüggesztik; minden részt vevő fél számára azt ajánlja, hogy a másodlagos információtechnológiai tartalommal rendelkező termékekre – pl. a hűtőszekrényekre – történő kiterjesztés tekintetében ismerjék el a meglévő érzékeny pontokat, és folytassák a tárgyalásokat;
15. üdvözli a szellemi tulajdon-jogok kereskedelmi vonatkozásaira vonatkozó szabályok alól az LDC-országok számára biztosított mentesség újabb 8 évvel, azaz 2021. július 1-jéig történő meghosszabbítására irányuló, 2013. júniusában hozott pozitív határozatot; helyteleníti ugyanakkor, hogy az Unió a feltétel nélküli mentesség ellen foglal állást; úgy

véli, hogy a legkevésbé fejlett országoknak képesnek kell lenniük önállóan eldönteni, hogy felkészültek-e a szellemi tulajdon-jogok kereskedelmi vonatkozásainak alkalmazására, amely annak biztosításának módja, hogy a világ kereskedelmi rendszere ne alkalmazzon egyenmegoldást, hanem vegye figyelembe az egyes fejlődő országok sajátosságait;

16. arra ösztönzi a WTO-tagokat, hogy proaktívan támogassák azokat az erőfeszítéseket, amelyek a WTO egyéb olyan nemzetközi szervezetekkel – nevezetesen a Nemzetközi Munkaügyi Szervezettel, az Egészségügyi Világszervezettel, az ENSZ-szel, valamint annak ügynökségeivel és szerveivel, például Kereskedelmi és Fejlesztési Konferenciájával, Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetével, Környezetvédelmi Programjával, Fejlesztési Programjával és Éghajlat-változási Keretegyezményével – folytatott együttműködésének elmélyítését célozzák, amelyek munkája kihatással van a világkereskedelmi tárgyalásokra, törekedve a WTO szabályai és a többoldalú egyezmények – különösen a környezetvédelmi egyezmények – közötti jogviszony egyértelműsítésére, valamint a kereskedelmi és nem kereskedelmi megfontolások közötti összhang biztosítására;
17. felhív arra, hogy alaposan fontolják meg a nem kereskedelmi szempontok WTO-szabályok szerinti jobb kezelésének kérdését, lehetővé téve a WTO-tagok számára legitim politikai célok követését; ezzel kapcsolatban hangsúlyozza, hogy határozottan támogatni kell a nemzetközi előírások elfogadására irányuló erőfeszítéseket, valamint hogy a fejlődő országok számára biztosítani kell a szükséges támogatást a szóban forgó előírásoknak való megfelelés érdekében;
18. elérkezettnek látja az időt arra, hogy a WTO-tagok konszenzuson alapuló erőfeszítést tegyenek a fejlődő országok közötti differenciálás érdekében, és így a dohai forduló kinyilvánított célkitűzésének megfelelően hatékony intézkedéseket tudjanak elfogadni a legnehezebb helyzetben lévő fejlődő országok javára; sürgeti a fejlettebb fejlődő országokat, hogy a jelenlegi dohai forduló alkalmával vegyék ki részüket a kötelezettségvállalásokból, és tegyenek fejlettségi szintjüknek és ágazati versenyképességüknek megfelelő felajánlásokat;
19. úgy véli, hogy alaposan meg kellene vizsgálni a fejlődő országokon túl valamennyi más WTO-tagország esetében is a nem kizárólag a bruttó nemzeti termékhez kapcsolódó objektív ismérvek alapján történő kategóriákba vagy alkategóriákba sorolás kérdését, a meglévő vagy tárgyalás alatt álló megállapodások esetleges differenciált alkalmazása érdekében;
20. létfontosságúnak tartja, hogy a hosszú ideje tartó dohai fordulót úgy zárják le, hogy teljesítette a fejlesztésre vonatkozó megbízását; sürgeti ezért az összes WTO-tagot, hogy a végső célt tekintetbe véve kutassanak fel minden lehetséges megoldást, hogy kiegyensúlyozott eredményt érhessenek el;
21. ezzel összefüggésben emlékeztet annak fontosságára, hogy eleget tegyenek a 2005-ös hongkongi miniszteri konferencián a fejlett országok által tett – a legkevésbé fejlett országokkal kapcsolatos prioritásokat tükröző – kötelezettségvállalásoknak, kiváltképpen a legkevésbé fejlett országokból származó valamennyi termék számára hosszú távú vám- és kvótamentes piaci hozzáférés biztosítását célzó, úgynevezett „2005-ös határozatnak”,

valamint annak a kötelezettségvállalásnak, hogy 2013-ig fokozatosan felszámolják a mezőgazdasági exporttámogatásokat; ezzel kapcsolatban emlékeztet az arra irányuló 2004-es kötelezettségvállalásra is, hogy fokozatosan felszámolják a gyapottermelésre vonatkozó belföldi támogatásokat;

22. megjegyzi, hogy a preferenciális piaci hozzáférési szabályok kis mértékben járultak hozzá a fejlődő országok exporttevékenységének és gazdasági diverzifikációjának előmozdításához; konkrétan rámutat arra, hogy a fejlett országok kötelezettséget vállaltak ugyan arra, hogy a legkevésbé fejlett országokból származó termékek legalább 97%-a tekintetében vám- és kvótamentes piaci hozzáférést biztosítsanak, azonban rendszerint a fennmaradó 3%-hoz tartozik a legkevésbé fejlett országok által exportált, számukra versenyelőnyt jelentő termékek jelentős része, például a textiltermékek és ruházati termékek;
23. rámutat arra, hogy a legkevésbé fejlett országok rendszerint nem tudják kihasználni a vám- és kvótamentes piaci hozzáférésre vonatkozó határozat alapján biztosított preferenciális piaci hozzáférés nyújtotta előnyöket, mivel a származási szabályok nem állnak összhangban a termelés globalizációjával; ismételten hangsúlyozza, hogy a legkevésbé fejlett országok kivitele esetében kínált vám- és kvótamentes piaci hozzáférés terén a WTO-tagoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a legkevésbé fejlett országokból származó behozatalra alkalmazandó preferenciális származási szabályok átláthatóak és egyszerűek legyenek, valamint ténylegesen hozzájáruljanak a piaci hozzáférés megkönnyítéséhez;
24. emlékeztet arra, hogy a fejlett országok által alkalmazott gyapot-támogatások káros hatással vannak a gyapottermelő fejlődő országokra; úgy véli, hogy amennyiben a kilencedik miniszteri konferencián határoznának a gyapottermelésre vonatkozó belföldi támogatások fokozatos felszámolásáról, az azt jeleznék, hogy a dohai fordulót még mindig komolyan veszik;
25. hangsúlyozza, hogy rendkívül fontos a kereskedelmi vitamechanizmusok átalakítása egy valódi nemzetközi igazságszolgáltatási rendszer – köztük a fellebbviteli bíróságok – létrehozása, valamint annak biztosítása érdekében, hogy ez a kereskedelmi vitarendezési mechanizmus figyelembe vegye a nemzetközi jog egyéb – például a környezetvédelemre, a munkajogra és az emberi jogokra vonatkozó – területeit is;
26. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot annak biztosítására, hogy a Parlamentet szorosan vonják be a kilencedik miniszteri konferencia előkészítésébe, illetve a miniszteri konferencia ideje alatt folyamatosan tájékoztassák, és szükség esetén konzultáljanak vele; felszólítja a Bizottságot, hogy a WTO parlamenti dimenziója jelentőségének fokozásáról továbbra is próbálja meggyőzni a többi WTO-tagot;
27. felszólítja a WTO-tagokat, hogy a WTO parlamenti dimenziójának erősítésével biztosítsák a demokratikus legitimitást; ezzel kapcsolatban hangsúlyozza, hogy a parlamenti képviselők számára jobb hozzáférést kell biztosítani a kereskedelmi tárgyalásokhoz, és be kell őket vonni a WTO-határozatok kidolgozásába és végrehajtásába, valamint hogy a polgárok érdekeinek védelmében a kereskedelmi politikákat megfelelő vizsgálatnak kell alávetni; szorgalmazza ezért egy WTO-ba delegált állandó európai parlamenti küldöttség felállítását;

28. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint a Kereskedelmi Világszervezet főtitkárának.